

EUROPA SI NEAMUL ROMANESC

FOAIA MISCARII ROMÂNE PENTRU UNITATEA EUROPEI

LA POARTA NORD-ESTICA A EUROPEI

SUEDIA FAȚA DE INTEGRAREA EUROPEANA *)

Margaretha Lisein-Norman (Université Libre de Bruxelles)

La sfârșitul celui de al doilea război mondial politica comercială a Suediei se caracteriza prin eforturile sale de liberalizare a schimburilor și prin voința sa de a participa la cooperarea în Europa. Diverse inițiative au fost luate atât față de țările vecine cât și față de statele din restul continentului. Unele au condus la lărgirea frontierelor cooperării economice a Suediei, altele n-au avut succes.

În preajma lui 1950 guvernele țărilor nordice examină posibilitatea de a institui o uniune vamală între ele. Acest proiect a eșuat în mare măsură din cauza că industriile norvegiene se temeau că nu pot rezista concurenței noi creată de această uniune. Reînnoirea tentativelor, între 1954-58 nu au dat rezultate mai bune ca de altfel și cele întreprinse zece ani mai târziu.

În Europa occidentală se asista în aceeași perioadă la o mișcare de lărgire a cooperării economice, la care Suedia a participat activ. Au rezultat acorduri interguvernamentale, cum este Acordul general asupra comerțului și a tarifelor (GATT), Organizația de cooperare economică (OECE), Uniunea europeană de plăți (UEP). Procesul de integrare depăși o nouă etapă când se născu în Europa ideea de a suda statele într-o uniune politică pentru a evita conflictele între țări și de a stimula creșterea economică.

În cursul ultimilor ani Comunitatea Economică Europeană a stabilit relații speciale cu

numeroase țări terțe, încheind cu acestea acorduri de natură diversă: de adeziune, de asociere, de cooperare, de comerț. Suedia, ca și celelalte țări scandinave, a fost atrasă în aceste direcții.

După semnarea Tratatului de la Roma, temerile de o izolare față de comunitatea celor șase, au determinat Marea Britanie, Țările Scandinave, Austria, Portugalia și Elveția să constituie o asociație, creind între ele o *zonă a liberului schimb* a produselor industriale. Obiectivele Convenției de la Stockholm nu constau numai în stabilirea unei forme de integrare care să permită expansiunea economiilor naționale datorită unei piețe lărgite, dar ei vizau de asemenea să amelioreze condițiile pentru o ulterioară participare la Comunitatea europeană.

Pentru Suedia, perspectivele și-au schimbat dimensiunea în 1961, când Marea Britanie, principalul său partener comercial după Germania Federală, a făcut prima sa cerere de aderare la CEE. Dorind mereu să participe la integrarea europeană, problema se pune atunci pentru autoritățile suedeze să stabilească o formulă de relații cu Comunitatea, susceptibilă să țină seama de constrângerile inerente, permițând țărilor să participe la Piața Comună, fără a tulbura credibilitatea în politica sa de *neutralitate*. Istoria raporturilor Suediei cu CEE în cursul anilor după 1960 constă în căutarea unei astfel de formule.

*)Extras din broșura cu același titlu publicată de „Institut d'Études Européennes”, Bruxelles,

Acordul semnat cu CEE, în 22 iulie 1972 constituie încoronarea eforturilor depuse timp de mulți ani de către această țară, pentru a elimina zidurile protecționismului și de a integra economia sa la o mare piață europeană.

„Când se pune întrebarea dacă Suedia aparține Europei, primul răspuns este în mod evident afirmativ. Suedia aparține Europei occidentale atât economic cât și socio-cultural. Suedia va aparține acesteia și în viitor, oricât de departe ar fi aceasta, pur și simplu pentru că ea aparține istoric ca o parte a acestei Europe“. (K. Samuelsson)

Prin structura schimburilor sale (jumătate din exporturile suedeze este destinată CEE), economia Suediei este strâns legată de cea a Comunității. Aceasta, la rândul ei, are nevoie de unele materii prime ca minereu de fier și pastă pentru hârtie, pe care Suedia poate să i le furnizeze. Nu este deci imposibil ca motivele economice să depășească considerațiile juridice puse mereu în cauză.

Analiza relațiilor Suediei cu Comunitatea pare a reprezenta un interes dublu, conservarea neutralității, paralel cu o integrare cât mai avansată.

Salvgardarea neutralității, adică o politică fără alianțe este pentru Suedia elementul determinant al atitudinii sale față de Comunitate. Totuși se poate pune întrebarea dacă fundamentul unei politici de neutralitate nu devine din ce în ce mai greu de justificat pe măsură ce relațiile între marile puteri se normalizează și scad probabilitățile de risc de conflict pe plan mondial. Promovarea cooperării economice între țări și blocuri constituie obiectivul principal al celor mai mulți oameni responsabili în politica externă. În acest context abandonarea politicii de neutralitate a Suediei, nu poate fi pusă în discuție. Trebuie să spunem că poporul suedez ține mult la politica sa externă tradițională. Ideea neutralității, cu un caracter atât de sacru, face parte din însăși existența sa, ca și egalitatea dintre toți, cu consecințele pe care acestea le implică pe plan social.

În această problemă, Suedia se lovește de aspectele militare ale eventualei colaborări cu CEE. Cea mai mare parte a partenerilor săi din zona *liberului schimb* au aderat la obiectivele NATO. Juridic, s-a admis că menținerea, în caz de conflict, a relațiilor economice stabilite în perioada de pace, nu compromite politica de neutralitate a unui stat. Astfel, în cursul celui de al doilea război mondial, Suedia a continuat schimburile sale cu țările antagoniste. Astăzi, comerțul exterior al Suediei este concentrat într-o regiune a cărei majoritate de țări aparțin aceleleași alianțe militare (NATO). Ne întrebăm dacă Suedia poate evita a fi antrenată într-un conflict în care sunt angajate aliatele sale comerciale?

Economia Suediei și integrarea europeană

Economia Suediei suferă de la al doilea război mondial o *internaționalizare* din ce în ce mai manifestă, exprimată prin expansiunea crescândă a comerțului exterior și prin tendința întreprinderilor suedeze de a se instala în afara frontierelor naționale. Strânsele sale legături cu economia internațională demonstrează că Suedia a pierdut unele posibilități de a duce o politică economică autonomă.

Momentul crucial al Suediei a fost anul 1961 când Marea Britanie a început negocieri pentru intrarea în CEE. De fapt viitorul „Liberului Schimb“ (AEE) părea compromis și astfel Suedia trebuia să caute o soluție de schimb.

Opinia suedeză s-a împărțit în trei grupe în funcție de modalitatea de a se apropia de CEE:

- *adeziune* (art. 237 Trat. Roma)
- *asociere* (art. 238 Trat. Roma)
- *acord comercial*.

În august 1961 se refuză principiul adeziunii. În decembrie 1961 guvernul Suediei ceru deschiderea unor tratative pentru *asociere*. Partidul Social Democrat - la putere de 40 ani - sprijinit de organizațiile sindicale, cooperativele agricole și partidele de centru susțin această linie. Scopul declarat al acestei asocieri era de a consolida Europa în fața Rusiei și întărirea NATO. Dar exista și un curent al Par-

tidului Conservator, Partidul Liberal și federațiile industriale care cereau *adeziunea*, bineînțeles cu conservarea neutralității tradiționale. Divergența între cele două tendințe apărea în tactica negocierilor. Timp de zece ani opinia generală a alunecat spre *adeziune*. Apoi opinia a devenit din nou ostilă *aderării*. În 1970 a existat chiar o fază anti-CEE. Printr-un memorandum, la 18.III.1971, guvernul suedez exclude formal posibilitatea *adeziunii*. În 6.IX.1971 un alt memorandum proclama o *cooperare* fermă și durabilă sub forma unei uniuni vamale pentru produsele industriale și participarea la politica Comunității.

La 22 iulie 1972 Suedia semnează, în sfârșit, un *acord cu CEE*. El este identic cu cel încheiat de către CEE cu alte țări din zona liberului schimb (AELE), Austria, Finlanda, Islanda, Norvegia, Portugalia și Elveția. Aceste acorduri au un fundament *comercial*, stabilind un schimb liber între membrii Comunității și membrii AELE. Acordul cu Suedia stipulează „dorința de a contribui la opera de construcție europeană”, formulare ce nu implică în mod real un oarecare angajament din partea semnatarilor de a participa în Uniunea Europeană. Nu toate statele din AELE au inclus această formulare.

Evoluția politicilor în sânul Europei celor șase, apoi a celor nouă, în ce măsură au influențat atitudinea Suediei?

Adoptarea de către cei șase, în octombrie 1970, a acordului ce urmărea realizarea unor progrese spre „*unificarea politică*” a Europei, au determinat Suedia să abandoneze soluția *aderării*. În decembrie 1974, în întâlnirea la nivel înalt a celor nouă de la Paris, se pun bazele „Consiliilor Europene” ca instituție nouă, ce se reunește de trei ori pe an. Și această decizie a tulburat pe suedezi. Politica monetară, cea regională, cea energetică ca și altele din sânul Europei comunitare, în modul cum au pus în evidență interese predominant naționale, au scăzut entuziasmul Suediei spre o mai strânsă cooperare cu Europa.

Motivele Suediei pentru a refuza aderarea sunt bazate pe un paradox?

În lumina analizei ce o vom face, ne vom întreba asupra justificării motivelor politice invocate de guvernul suedez, când a refuzat *adeziunea*. Ar putea constitui acestea un pretext pentru a ascunde adevăratele motive pe care opinia internațională le-ar admite mai greu?

Adoptând alternativa de a face parte din zona lărgită de liber schimb, au pretins separarea dimensiunii politice de aspectele economice ale participării lor. Cu toate acestea, nu s-a părut că această *dichotomie* nu se poate face și că Suedia, prin apartenența sa culturală și economică la Europa, compromite deja credibilitatea voinței sale de a rămâne independentă.

Am dedus deasemenea că transferul de competență a dreptului național de decizie unor instituții comunitare, implicat de *adeziune*, nu antrenează o veritabilă limitare a libertății de acțiune politică. Din punct de vedere juridic, admis printr-o revizuire a Constituției Suediei, acest transfer ar fi limitat atât în fapt cât și în efecte. Acest aspect al procesului de integrare nu ni se pare deci un real obstacol la politica de neutralitate așa cum este ea concepută în Suedia.

Este, bine înțeles, greu de speculat asupra motivelor implicite care au animat guvernul suedez în domeniul relațiilor cu CEE. Probabil responsabilii oscilau între dorința de a satisface revendicările industriilor naționale și voința de a limita gradul de integrare.

Tinerii socialiști s-au opus Comunității pentru a putea realiza o politică națională de egalitate și democrație. Probabil că a fost luat în considerare faptul că realizarea acestor scopuri ar fi mai dificile dacă Suedia ar aparține integral CEE-ului.

În sfârșit, oricare ar fi adevăratele motive - de politică externă sau de politică internă - ale refuzului suedez de a accepta *adeziunea*, alternativa adoptată constituie într-adevăr cea mai bună soluție, ținând cont de dificultățile care s-au acumulat în sânul Comunității.

BILANȚ POZITIV

COMUNITATEA ECONOMICĂ

Anul 1975 a văzut instituționalizarea „vârurilor europene” sub numele de Consilii europene. Șefii de state și de guverne s-au reunit de trei ori în 1975: la Dublin în martie, la Bruxelles în iulie și la Roma în decembrie.

Două din aceste Consilii au fost marcate de către afacerile „britanice”. La Dublin, cei opt parteneri ai Mării Britanii au acordat d-lui Wilson concesiunile (departajarea cheltuielilor comunitare mai ales), care i-au permis continuarea apartenenței la Comunitate cu ocazia referendum-ului englez de la 5 iunie. Deși au devenit membri integrali ai CEE, englezii n-au dobândit reflexe comunitare egale cu cele ale partenerilor lor. Controlul selectiv asupra importurilor, aplicat de guvernul britanic la 17 decembrie, control pe care Comisia Pieții Comune l-a judecat inoportun în contextul conjuncturii internaționale actuale, sunt o dovadă a acestei afirmații. Dar cea mai gravă abatere a constituit-o poziția independentă în problemele energetice, care a răbufnit la Roma și parțial la Paris în decembrie curent.

Cei nouă și restul lumii

Intărind cooperarea lor politică în domeniile necuprinse în tratatul de la Roma (acord vamal), cei nouă, în 1975, au afirmat în mai multe ocazii identitatea europeană (la Națiunile Unite, chestiunea Ciprului, problema lumii arabe, a lumii a treia ș. a.) Pe plan diplomatic este bine să notăm că Republica Populară Chineză a deschis o misiune pe lângă CEE și se pregătește să negocieze un acord comercial cu Comunitatea.

Dar trebuie remarcat în primul rând că raporturile între Piața Comună și țările cu care Europa a întreținut relații privilegiate, s-au dezvoltat cel mai mult în cursul acestui an. Trebuie citate: semnarea la Lomé a convenției între 46 țări din Africa, Marea Carai-

belor și din Pacific (ACP) și CEE, convenție care constituie un nou model de relații între țările industrializate și țările în curs de dezvoltare; intrarea în vigoare a unui nou acord între Israel și CEE (1 iulie 1975); cererea de aderare a Greciei la Comunitatea Europeană (12 iunie 1975); oferta unui plan de asistență și de cooperare Portugaliei (octombrie 1975) și adoptarea unui mandat de negociere cu țările din Machrek (Egipt, Liban, Siria, Iordania). O singură notă falsă în acest concert de relații armonioase: negocierile cu Spania au trebuit să fie sistate din motive politice în octombrie, dar moartea generalului Franco poate constitui un punct de plecare pentru ameliorarea acestor relații. Ultimele zile ale anului confirmă această ipoteză.

Instituțiile europene

Intâlnirea la nivel înalt de la 9-10 decembrie 1974 ce a avut loc la Paris, a închis seria întâlnirilor de acest fel, care aveau scopul să finiseze lucrările unor consilii a miniștrilor țărilor comunitare ce se țineau la Bruxelles. Atât consiliul miniștrilor cât și cel la cel mai înalt nivel s-au dovedit o formă instituțională cu un randament scăzut. La Paris a fost preconizat un nou sistem de lucru: un Consiliu european la nivelul șefilor de guvern sau de stat, însoții de respectivii lor miniștri de externe, să aibă întruniri tot la patru luni în capitala țării care este de rând la președinție. Prima reuniune de acest fel la Dublin a reușit împăcarea Mării Britanii cu CEE, confirmând eficiența noii forme instituționale.

Bugetul Comunității este finanțat integral de la 1 ianuarie 1975 prin resursele proprii ale Comunității. Aceste resurse sunt: relevările agricole, cotizațiile zahăr, drepturile de vamă și resursele provenind din taxele asupra valorii adăugate. În lipsa unei valori adăugate uni-

EUROPEANĂ - 1975

Europaeus

forme, finanțarea părții din bugetul comunitar care trebuia acoperit prin această ultimă categorie de rețete, este asigurată prin contribuția statelor membre, calculat în baza produsului național brut. La Roma, în decembrie s-au pus bazele unei gestiuni mai raționale și mai bine programată, a balanței comunitare. Pe de altă parte, Consiliul european de la Roma a convenit ca *alegerile directe ale Parlamentului european* să aibă loc la o dată unică în cursul perioadei mai-iunie 1978. Statul care n-ar putea ține alegerile directe la această dată ar putea desemna proprii săi reprezentanți dintre membrii aleși ai parlamentului național. Această ultimă clauză a fost cerută de Anglia și Danemarca.

Integrarea economică și financiară

Cele două mari evenimente ale anului '75 au fost întoarcerea francului francez în sistemul comunitar de schimburi (reintrarea în „șarpele monetar“) și punerea pe picioare a unei unități de cont individualizat.

Trebuie să semnalăm deasemenea semnarea de către statele membre ale CEE a convenției brevetului european (Luxembourg 15 dec. 1975), adoptarea de către Consiliul European a două directive relativ la specialitățile farmaceutice și a unei decizii creind un „comitet farmaceutic“ și adoptarea de către Comisia CEE a: 1. o carte verde asupra structurii societăților anonime și a participării muncitorilor; 2. o propunere modificată privind statutul societăților anonime europene și 3. două reglementări autorizând acordarea de împrumuturi comunitare, destinate a finanța deficitul în balanța de plăți a statelor membre.

Politica regională

Ipoteca pe care Germania o pune asupra politicii agricole comune a fost ridicată la 11

noembrie 1975 prin adoptarea unor principii neechivoce, dar nimic nu zice că cancelarul Schmidt nu le va readuce în discuție în viitor. Adoptarea prețurilor agricole comune din februarie constituie o operație ce se dovedește din ce în ce mai dificilă și nu trebuie să uităm că contribuțiile compensatoare alterează încă unitatea Pieții Comune.

La nivelul structurilor agricole, directiva asupra agriculturii în pantă și a unor zone defavorizate a fost adoptată în 1975.

Anul 1975 a văzut deasemenea punerea în funcțiune a fondului european de dezvoltare regională și crearea centrului european pentru dezvoltarea și formarea profesională.

La 14 aprilie 1975 a fost adoptată o rezoluție care aproba principiul unei politici de protecție și de informare a consumatorilor.

Pe plan social Consiliul european ținut la Roma adoptă două decizii importante asupra egalității de tratament între muncitorii bărbați și femei și ameliorarea situației muncitorilor emigrați și a familiilor lor. În sfârșit, întâlnirea de la Roma a pus bazele unei politici energetice comune - dizidența britanică - dar nu a reușit să rezolve problema transporturilor cu toate eforturile Italiei în cursul președinției sale.

Opinia publică

Ce gândește omul de pe stradă, cetățeanul de bază al Europei? Un recent sondaj al Comisiei CEE ne arată că:

-- 7 cetățeni din 10 (68%) sunt în favoarea unei cetățenii europene simbolizată printr-un pașaport european;

-- 6 din 10 (64%) sunt pentru alegerea unui parlament universal direct;

-- 6 din 10 (59%) sunt pentru formarea până în 1980 a unei uniuni politice europene.

Paris, 16 19, XII, 1975:

CONFERINȚA NORD-SUD

Conferința pregătitoare pentru un dialog Nord-Sud (27 din cele mai reprezentative țări din patru continente) între țările industrializate și cele în curs de dezvoltare, propusă de Valery Giscard d'Estaing cu scopul de a găsi remedii pentru criza economică mondială, a avut o primă întâlnire la Paris, în aprilie 1975. Tezele erau însă foarte distante încât ea a eșuat. Grupul sudic a susținut o prea accentuată politizare a discuțiilor, ceea ce Nordul a refuzat.

Au început apoi pregătiri pentru o altă întâlnire. S-a convenit pentru *16 decembrie*, tot la Paris.

Europa Comunitară a străbătut un drum foarte anevoios pentru a-și pregăti o politică energetică comună, cu care să se prezinte la întâlnirea sugerată de președintele francez. Cea mai grea problemă a fost aceea a prețului minim garantat (floor price), al petrolului. Englezii au susținut un preț minim destul de ridicat pentru a da rentabilitate investițiilor naționale în Marea Nordului, ei devenind în perspectivă exportatori de țiței. Neexistând posibilități de acord asupra litigiului cu colegii din Comunitate, Anglia a lansat sfidătoarea propunere a „săunului separat“, la Paris. Numai în urma furtunoaselor dezbateri de la începutul lui decembrie la Roma, în cadrul Consiliului european, s-a reușit, cel puțin teoretic, a se impune unitatea.

Statele Unite și-au modificat între timp poziția inițială, prin care susțineau a se discuta doar problema energetică, nu și cea a altor materii prime. USA a acceptat o discuție „globală“ a raporturilor dintre țările bogate și cele sărace. N-au încetat însă, ca și amicii europeni și japonezi, să dea prioritate problemei resurselor energetice. Formula unei „noi ordine economice mondiale“, solicitată de țările în curs de dezvoltare, a fost teoretic admisă

de către americani.

Cu o Europă mai sudată și o Americă mai conciliantă, Nordul se prezintă la Paris, destul de unit.

După ample și dificile pregătiri, de ambele părți, marele dialog „Nord-Sud“ a putut începe la 16.XII. la Paris.

Ministrul de externe american, H. Kissinger, în numele țărilor industrializate, a declanșat discuțiile. El a cerut celor șapte țări din OPEC să scadă prețul petrolului, aceasta spre a permite lumii întregi o relansare mai rapidă a economiei. A cerut însă ca petrolul să aibă un preț minim garantat, pentru a nu compromite descoperirea de surse alternative de energie. El a mai spus că un ajutor substanțial țărilor subdezvoltate, din partea celor industrializate, este posibil numai prin reducerea prețului energiei și printr-o participare financiară a țărilor petrolifere. Cât privește noua ordine economică mondială solicitată de sudici, Kissinger susține că sistemul trebuie perfecționat, dar nu schimbat. Mecanismul liberei inițiative dacă e modificat va atrage riscuri pentru fragilul echilibru actual.

Frontul sudic a trecut apoi la contraofensivă. Reprezentantul algerian, ministrul de externe Bouteflika, s-a angajat în fruntea grupului. Algeria, al cărei președinte Boumedien dorește a deveni interpretul lumii a treia, s-a plasat pe o poziție foarte dură, oarecum de confruntare față de lumea industrializată. Argumentările lui Kissinger au fost aspru combătute. Bouteflika s-a lansat în apărarea noului ordine economic mondial. În numele Sudului el a cerut o *planificare mondială a economiei*. A cerut un transfer masiv de tehnicitate occidentală și garantarea unor prețuri echilibrate (indexare) pentru materiile prime exportate de lumea a treia.

În cursul dezbaterilor care au urmat după

expunerea celor doi reprezentanți de grup, s-a constatat că frontul sudic -foarte heterogen- nu era unit. OPEC s-a dovedit mai puțin solidă ca în trecut. Iranul, alături de Arabia Saudită și Algeria au combătut creșterea arbitrară a prețului petrolului practică de către acest trust. Ei au afirmat chiar că OPEC trebuie „să-și tempereze revendicările“. Țările sărace din lumea a treia (neproducătoare de petrol, așa numită „lumea a patra“) au susținut acuzațiile aduse lumii industrializate, vechii bogați, dar indirect au acuzat și pe „noii bogați“, OPEC-ul. Indiferent de cauză, criza a lovit în special țările sărace ale Africii și Asiei: după date oferite de OCSE pasivul balanței de plăți a lumii a patra a atins 27 miliarde dolari în 1975, de zece ori mai mare decât cel din 1973, înainte de creșterea masivă a prețului petrolului.

După dezbateri deosebit de aprinse, cu acuzații și contraacuzații, s-a reușit a se contura un rezultat fructuos al discuțiilor. S-a ajuns la constituirea unor comisii de lucru care să abordeze în viitorul foarte apropiat dialogul schițat de cei 27 miniștri de externe.

Prima comisie, așa numită *energetică*, va avea doi co-președinți, unul american și unul saudit; a doua comisie, ce se ocupă de *materiile prime*, afară de petrol, va fi condusă de Japonia și Peru; a treia comisie se ocupă de problemele *dezvoltării* și va fi condusă de CEE și Algeria; ultima, pentru afacerile *financiare* are un președinte iranian și unul din CEE.

Acordarea USA și Arabiei Saudite - cea mai mare consumatoare alături de cea mai mare producătoare a l. a 3-a- conducerea acestei comisii, lasă să se înțeleagă că *problemele energetice vor domina dezbaterile* și în viitor. Se mai poate observa cum CEE a obținut o justă recunoaștere la Paris (semnificativă dacă se ține seama că aceasta este prima mare conferință mondială la care ea s-a prezentat cu o singură delegație), întrucât va co-prezida două din cele patru comisii și va putea să-și facă auzită vocea și în celelalte două.

Cât privește *atribuțiile comisiilor*, USA dorește a se da celei energetice *puteri executive* dar nu și celorlalte trei. Nordul nu acceptă o prea largă intercorelare între comisii, cum insistă algerienii. Nici chiar lumea a patra nu împărtășește total teza Algeriei deoarece ea are doar o co-președinție în comisii (Peru). Chiar și Iranul și Arabia Saudită se opun unei prea strânse legături între comisii.

Pentru a-și impune totuși punctul de vedere, Algeria a făcut o altă propunere: convocarea celor zece co-președinți (doi ai conferinței și opt ai comisiilor), în ianuarie 1976, pentru a fixa sarcinile comisiilor. Si această încercare algeriană s-a dovedit slab susținută. Până la urmă Algeria s-a mulțumit cu un compromis: miniștrii de externe ai celor 27 țări au decis că la *26 ianuarie* să se întâlnească la Paris nu numai co-președinții ci reprezentanți ai tuturor celor 27 țări. Ei vor participa astfel la o nouă conferință pregătitoare cu scopul de a preciza sarcinile comisiilor. Se vor discuta numai aspectele *tehnice* în activitatea acestora, chestiunile politice nu vor fi abordate.

În final, conclavul Nord-Sud a decis ca dialogul să înceapă, în cadrul comisiilor amintite, la *11 februarie '76*, tot la *Paris* și să continue pe tot parcursul anului, indiferent de rezultatul conferinței de la 26 ianuarie.

Acordul de la Paris reprezintă *instituționalizarea* formală a *marelui dialog mondial* între producătorii și consumatorii de energie, între națiunile bogate și industrializate și țările subdezvoltate, pentru a stabili o ordine economică mondială mai justă. Din comunicatul final s-a desprins o voință comună a celor bogați și a celor săraci de pe glob să exploreze alte căi decât cea a *confruntării* în litigiile ce-i despart. Conferința de la Paris reprezintă astfel un rezultat de o importanță considerabilă. Numai *respectul mutual* va putea concretiza în viitor acest dialog între Nord și Sud, atât de necesar pentru redresarea economiei pe toate meridianele planetei noastre.

SCRISOARE DIN PUBLIC

„De o vreme încoace, românii din exil, sau, în general, din străinătate, suntem acuzați că nu iubim „țara care ne-a zămislit“; că vorbim rău despre patrie și despre poporul român. Vezi, de pildă publicația „Europa și Neamul Românesc“ (Nr. 13 și 20-21 din 1973 și Nr. 42 din 1975). Noi exilații suntem hărțuiți, mereu, printr-o „dilemă cornută“, ca aceea a „dajdiei Cezarului“ din Biblie. Suntem șantațați căci se caută să ne țină gura închisă printr-o adevărată botniță, ca cea aplicată celor de-acasă: „Dacă vorbiți rău despre Țară, voi cei din străinătate, vin ungerii și ne iau Transilvania. Dacă vorbiți rău despre comunism, voi cei de acasă, vin rușii și ne ocupă Țara“. Prin urmare: nici acasă, nici în afară de hotare, nu putem, nu trebuie să vorbim nimic împotriva comunismului, împotriva actualei orânduiri din țară, căci, așa făcând, ducem țara la ruină și, în plus, o facem de rușine între străini.

Nu sunt eu, firește, cel dintâi care parez, sau evit luarea în „coarne“ a dilemei. Comuniștii români, împreună cu pro-comuniștii capitaliști din Occident, confundă, intenționat sau neintenționat, Țara, Patria și Neamul cu Partidul Comunist, cu Guvernul și cu Statul comunist. E o greșală insidioasă, care duce la confuzii mintale și la dezorientarea celor slabi de spirit.

„Trebuie ținut cont - citim în „Europa și Neamul Românesc“ - că Statul Român actual este organizat social într-o formă *care în nici un caz nu poate fi pusă în discuție...* De unde și până unde? ne întrebăm. De ce orânduirea actuală nu poate fi pusă în discuție? Oare așa e scris în cartea veșniciei?!“

Mgr. Traian Crișan

Noi luăm în considerare o atitudine de sprijin, prin variate modalități, a țării și a neamu-

lui nostru. Noi căutăm să apropiem România de Europa, căutăm metode și mijloace pentru aceasta, pentru că poporul român a fost mereu alături de popoarele europene. Pentru a avea un cât de mic succes, această atitudine trebuie să țină seama că România, patria noastră de origine, este guvernată de un partid comunist.

Mulți dintre românii ce trăiesc în afara țării, nu sunt de acord cu acest guvern și ar dori ca el să fie înlocuit. Nimeni nu le reproșează dezacordul. A duce însă o luptă sistematică prin toate mijloacele în scopul discreditării acestuia și eventual a înlocuirii cu un altul la cârma țării, socotim că e o acțiune fără perspectivă. Am spus-o și o mai spunem: nimeni nu ne ajută în acest scop. Prietenii noștri occidentali, de o parte și de alta a Atlanticului, deși anticomuniști, caută relații de tot felul cu aceștia.

Dar mai este vorba și de strategie. Nu suntem de părere că e o greșală a critica. Și noi suntem pentru aceasta. O critică constructivă însă, și nu ca un scop în sine cum o fac unii publiciști români din Occident. Noi dorim să antrenăm cât mai mulți români să ajute țara chiar dacă, conform „dilemei cornute“, am putea fi acuzați de „pro-comunism capitalist“.

Pentru noi este important a merge acolo și a găsi căi de legătură cu cei din țara de origine în scopul ajutorării lor. Modalități în acest sens trebuiesc căutate, căci ele sunt numeroase. În realizarea scopului propus suntem obligați - când este necesar - să luăm contact și cu organele de stat și chiar de conducere de acolo. Altfel, nu întotdeauna este posibil.

M. R. U. E.

M R U E

EUROPA și NEAMUL ROMANESC

Via Larga, 11 - Milano (Italy)